

אלול (18)

אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש

לכאורה ישנה בפסוק זה כפילות, שכן אם דוד אומר שהוא שואל רק שאלה אחת מאת ה', ודאי שאותה הוא מבקש. יש לומר, שעל פי הנוהג שבעולם, לא כל מה שאדם מבקש בפיו הוא אכן שואף לו בלבו, למשל, מדי יום אנו מתפללים: "ונפשי כעפר לכל תהיה". אך מיד אחרי התפילה נפשנו מתמלאת כעס אם פגעו בנו, או אפילו אם לא חילקו לנו את הכבוד הראוי..... על זה אמר דוד המלך: "אחת שאלתי מאת ה'", ופי ולבי שוים בשאלה זו, שכן "אותה אבקש" באמת, גם בתוך לבי פנימה!

ומתוך האור "ימים נוראים"

ה"רחוקים" וה"קרובים"

הנביא ישעיה (לג.ג) אומר: "שמעו רחוקים אשר עשיתי ודעו קרובים גבורתי", ופירש"י: רחוקים, המאמינים בי ועושים רצוני מנעוריהם. קרובים, בעלי תשובה שנתקרבו אלי מחדש. חידש לנו רש"י חידוש נורא. בפשטות היינו מתייחסים לאלו שעושים את רצון הבורא מנעוריהם כקרובים יותר מאלו שאך זה עתה התקרבו אל הקב"ה, מגלה לנו רש"י, אדרבה, ההרגל של ה"עושים רצוני מנעוריהם" הוא חסרון, והם נקראים "רחוקים!" נבאר את דבריו:

נקודה זו היתה אחת מהעבודות המרכזיות בקלם. הסבא מקלם רבי שמחה זיסל זצ"ל (בחכמה ומוסר ח"א אות פג), תמה מדוע דברים שהתחנכנו בהם בילדותנו, שיש אלוקים שהוא בורא שמים וארץ ומשגיח על כל ברואינו, סיפור יציאת מצרים וקריעת ים סוף וכדו', דברים מופלאים ביותר, בכל זאת אין אנו מתפעלים מהם? פשר הדבר, אומר הסבא מקלם, הוא מפני ששמענו את הדברים הללו לראשונה בילדותנו כששכלנו היה חלוש, והידיעה וההבנה היתה ב'דעת קלישתא', ואותה ידיעה חלשה וקלושה נעשתה חלק מאתנו, וכך כל ימי חיינו אנו מתהלכים עם אותה תפיסה! בפעם הראשונה שהאדם לומד "בראשית ברא אלוקים" הוא בגיל חמש, בשנה שלאחר מכן הוא שוב לומד זאת, והדבר לא חידוש בעיניו, הוא כבר יודע את זה. כלומר הוא מייחס את הידיעה הזאת למה שהוא למד בשנה שעברה. וכך גם בגיל עשר, הוא לומד שוב את הדברים, ושוב אין הוא רואה בהם חידוש, הוא יודע אותם כבר מגיל חמש! וכך גם בגיל עשרים ובגיל ארבעים, ידיעתו מתייחסת לידיעתו הראשונה בגיל חמש! ובאמת, אילו האדם היה נברא כמו אדם הראשון בקומתו ובצביונו, פיקח ובעל שכל של אדם בן עשרים, הוא לא היה מחזיק מעמד מרוב התפעלות והתרגשות!

רב פינקוס בספרו "אלול ימים נוראים"

תחילת דינו של אדם על דברי תורה

כתב החיד"א (נחל קדמינים פרשת בו, אות ב'): על הכתוב: "בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו למען שיתי אותותי אלה בקרבו", ר"ת אלול. לרמז, שגם מי שהכביד את ליבו בעבירות כל השנה, אם יחזור בתשובה, בחודש אלול, הקב"ה מיד מקבלו. ובלבד שיעסוק בתורה, וכמו שנרמזו בתיבות "אותותי אלה בקרבו", "אותותי", מלשון אותיות, הם אותיות התורה הקדושה. "אלה" אותיות אהל לרמז שלא ימוש מתוך האהל. "בקרבו", רוצה לומר, שהלימוד לא יהיה מן השפה ולחוץ, אלא בקירבו.

ספר אוצרות התורה "אלול ראש השנה"

הקב"ה נותן לשב מחטאו כל טוב שהיה לו בשעת החטא!

השיבינו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם

דבר נפלא כותב הגאון "חתם סופר": הלא ידענו שעיקר התשובה המעולה היא שעל ידי 'תשובת המשקל', דהיינו כאשר יהיה האדם באותו מקום ואותם כח וגדולה ותאוות הגוף שהיו לו בעת שחטא, ולא יחטא. ולפי זה, יש מכשול בדרך התשובה של בני ישראל, שהרי חטאו על ידי גדולת הארץ, כמו שנאמר (דברים לא. כ): "כי אביאנו אל האדמה אשר נשבעתי לאבותי ארץ זבת חלב ודבש ואכל ושבע ודשן ופנה אל אלוהים אחרים ועבדום וניאצונו והפר את בריתי", ואם אחר כך, בגלות, ישובו בתשובה, לכאורה לא תוכל תשובתם להיות בשלימות, שהרי בהיותם בגלות אינם באותו מצב שהיו בו בעת שחטאו! ואולם, בגודל חסדו יתברך, אם אדם ממציא את עצמו לתשובה, הקב"ה נותן לו כח ועשירות וכל טוב שהיה לו בשעת החטא, גם אם האדם אינו ראוי מצד הדין לכל אלו, וזאת כדי להעמיד את האדם בנסיון, האם במצב זה ישוב בתשובה מעולה.

ספר "כמוצא שלל רב, אלול ימים נוראים" דרשות חתם סופר

כל שנה שרשה בתחלתה מתעשרת בסופה

חרדת יום הדין אשר עולה בנו בחודש אלול, היא המהוה זכות, אשר תעמוד לנו ביום זה. מובא בזוהר הקדוש (פרשת פנחס) שרבי יהודה ביקש מרבי שמעון בר יוחאי: דלימא ליה מהני מילי מעליותא דראש השנה, כלומר שיאמר לו דברים חשובים לגבי ראש השנה. והשיבו רבי שמעון בר יוחאי: כל מקום שנאמר "ויהי", אינו אלא צער, שנאמר (אסתר א, א): "ויהי בימי אחשוורוש...". ויש להבין מה הקשר בין הבקשה לתשובתו של רבי שמעון? ומה הקשר בין ימי אחשוורוש ליום הדין? ומפרש ה"ספר החיים", שאנשים חוששים מאוד מראש השנה, ועליהם לדעת, שאם הם באמת

חשים בפחד, זהו סימן לכך שהם יזכו בגזירות טובות שכן עצם הפחד מספיק. ולומדים זאת מן המילים: "ויהי בימי אחשורוש..." אותם ימים אשר עמדו בהם בצער בימי המן, חשבם הקב"ה לטובה, שהרי בעקבות זאת הם עלו לבסוף לגדולה גדולה. אף כאן, כל מי שעומד בדאגה ובצער בימים אלו, הקב"ה עושה לו נס ומהפכו לטובה ומוחל לו עוונותיו.

ספר "ומתוק האור ימים נוראים"

היום נתקן החולי הזדבר נפלא כותב הגאון "חתם סופר", על דברי המשנה "האומר אחטא ואשוב, אין מספיקים בידו לעשות תשובה. היום, הוא כותב "נתקן החולי הזה", כי אחרי שחז"ל הקדושים גילו שאין מספיקין בידו לעשות תשובה, אם כן אין מושג של "אחטא ואשוב", כי יודע שלא תועיל תשובתו, אלא שצריך כפרה על שפקר וכפר בדברי חז"ל, ולא האמין שאין מספיקין בידו לעשות תשובה.

ספר "כמוצא שלל רב, אלול ימים נוראים" דרשות חתם סופר

סליחות: לך הצדקה ולנו בושת הפנים

כך יש לפרש: כי אתה ה' נתן צדקה באופן שאין בו בושח למקבל, ולכן "לך ה' הצדקה", כפשוטה, בשלמות, אבל כשאנו נותנים צדקה, המעשה אינו מושלם, כי המקבל מתבייש, ולכן "לנו בושח הפנים" *ילקוט הגרשוני*

שומע תפילה עדיך כל בשר יבואו, יבוא כל בשר להשתחוות לפניך ה'.

כך אפשר לפרש מילות תפילה זו: עם ישראל משכימים וקמים בבוקר מוקדם, כדי לומר סליחות. מן הראוי היה להשאיר את הגוף בבית ואת הנשמה לקחת לבית הכנסת, לאמירת סליחות בכוונה, אבל במציאות רואים את ההיפך: את הנשמה משאירים בבית במיטה, ומגיעים לבית הכנסת רק עם הגוף, כדי לצאת ידי חובה! וכך מובן מה שאומרים: "שומע תפילה עדיך כל בשר יבואו", כיון שרק הבשר, הגוף מגיע לתפילה מבקשים מה: "יבוא כל בשר להשתחוות לפניך ה' " *ספר "ומתוק האור"* אנא קבל גם את זה.

"אני לדודי", ההתעוררות הראשונה צריכה לבוא מצד האדם

יש שני סוגי התעוררות לתשובה: אחת שבאה מלמעלה ואחת שבאה מלמטה, מצד אדם. והנה, בחודש תשרי, על ידי הימים הנוראים והקדושים, מעוררים מלמעלה את כח התשובה באדם, אולם טוב יותר שיתעורר האדם מלמטה, ולכן תקנו החכמים שיתחיל האדם לחשוב על מעשיו ולתת חשבון על כל מעלליו ולחזור בתשובה כבר מחודש אלול, בטרם יתעורר מלמעלה. זו הכוונה: "אני לדודי", קודם נתעורר אנו מלמטה, ואחר "ודודי ליי", בחודש תשרי תבוא ההתעוררות מלמעלה.

"גני ישראל" האדמו"ר מטשורטקוב

הלכה: ברכה עוגת גבינה

המערב קמח דגן בעוגת גבינה, אם מטרתו כדי לדבק את העוגה או כדי ליתן בה גובה וכדומה, ברכתה שהכל אף שניכר טעם הדגן, ואם מטרתו כדי ליתן טעם בעוגה ברכתה מזונות אם ניכר טעם הדגן אף שהמטרה גם לדבק. אין חילוק אם הקמח מעורב בגוף העוגה או שכבה בתחתית, בכל אופן מכין העוגה הוא הקובע מה ברכתה לפי מה שיאמר אם שם את קמח ליתן טעם או לדבק, וכשאי אפשר לברך, בדרך כלל קמח המעורב בגוף העוגה בא לדבק וקמח הניתן בתחתית העוגה בא לתת טעם. *ספר "הליכות ברכות" רב אפיר מלכא שליט"א*

פתגם: ההצלחה היא כמו סולם, אי אפשר לעלות עם ידים בכיסים. *ספר "שמחלה"*

חקירה: אילם

פסולו לעדות הוא פסול הגוף, כסומא וחרש, או שהוא מדין מפיהם ולא מפי כתבם. (קצוה"ח מו-יט) *ספר "קובץ יסודות וחקירות"*

סיפור: דרך הולכה

שאלו לחריף אחד: מה מקור המנהג המקובל בישראל, ששושבינים מוליכים את החתן לחופה? השיב אותו חריף: הרי גמרא מפורשת היא במסכת מכות: בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו. *ספר "חד ולחלק" חלק ב' (דף קפו)*

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, אברהם בן חנה רחל שרה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, ברטה מסעודה בת לאה, מאיר חיים בן גבי זוירה, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קאריץ מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה. זיווג הגון: נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן גייזל לאוני. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מורים משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. אמיל חיים בן עזו עזיזה, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הורבט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נג'מה.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr

